

KRÁLOVNÁ ANGLICKEJ DETEKTÍVKY

*Agatha
Christie*

VRECKO
PLNÉ
ZRNA

*Agatha
Christie®*

VRECKO PLNÉ ZRNA

Vydal Slovenský spisovateľ, a. s.
Vajnorská 128, 831 04 Bratislava 3
E-mail: slovenskyspisovatel@slovenskyspisovatel.sk
www.slovenskyspisovatel.sk
Zodpovedná redaktorka Anna Blahová
Tlač Kasico, a. s., Bratislava

Z anglického originálu Agatha Christie: *A Pocket Full of Rye*,
ktorý vyšiel vo vydavateľstve HarperCollins *Publishers*, London 1993,
preložila Katarína Jusková.

Na obálke a titulnom liste je použité oficiálne logo Agathy Christie.

A Pocket Full of Rye © 1993 Agatha Christie Limited.

All rights reserved.

Vrecko plné zrna © 2016 Agatha Christie Limited.

All rights reserved.

Agatha Christie® Miss Marple® are registered trademarks of Agatha Christie Limited
in the UK and/or elsewhere. All rights reserved.

Cover Design © Peter Brunovský 2016

Cover Photo © Shutterstock.com/shyshak roman

ISBN 978-80-220-1949-1

*Bruceovi Ingramovi,
ktorému sa zapáčili moje prvé poviedky
a vydal ich*

1

Teraz mala urobiť čaj slečna Somersová. Slečna Somersová tu pracovala najkratšie a bola spomedzi pisárov najmenej výkonná. Najlepšie roky mala za sebou a trochu ustarostenou krotkou tvárou pripomínala ovcu. Voda ešte celkom nezovrela, keď zaliala čaj, ale chudera slečna Somersová si nikdy nebola istá, či zovrela. Bola to iba jedna z množstva mrzutostí, čo jej strpčovali život.

Zaliala čaj a porozdávala šálky s niekoľkými zvlhnutými sladkými sušienkami na každom tanieriku.

Slečna Griffithová, vedúca kancelárie, výkonná sivovlasá punktičkárka zamestnaná v Investičnom truste už šesťnásť rokov, prísne precedila: „Zasa vám nezovrela voda, Somersová!“

Ubitú, utrápenú tvár slečny Somersovej obliat rumenec a zahabkala: „Panebože, tentoraz som bola naozaj presvedčená, že vrie.“

Slečna Griffithová si skľúčene pomyslela: Budeme ju tu zrejme musieť trpieť ďalší mesiac, lebo nevieme, kde nám hlava stojí... ale všetko má svoje medze! Tej hlupani sa podarilo zbabrať aj list Východnej stavebnej spoločnosti, na ktorom naozaj nebolo čo pokaziť, a nikdy sa nenaučí uvariť poriadny čaj. Keby dnes nebolo také ťažké nájsť inteligentnú pisárku... Ani škatuľu so sušienkami naposledy poriadne nezavrela. Čo je veľa, je veľa... Ako väčšina vnútorných monológov v hlave slečny Griffithovej, aj tento ostal nedokončený.

Vtom do kancelárie vplávala slečna Grosvenorová, aby pripravila pánu Fortescuovi jeho obradný čaj. Pán Fortescue mal vlastný čaj, vlastnú porcelánovú čajovú súpravu a vlastné sušienky. Iba o čajovú kanvicu a vodu z kohútika v umyvárni sa delil s ostatnými. Pravda, s tým rozdielom, že voda na čaj pána Fortescua zovrela. Slečna Grosvenorová na to už dozrela.

Slečna Grosvenorová bola oslňujúca blondínka. Na sebe mala čierny kostýmček exkluzívneho strihu a pekne formované nohy jej obopínali najkvalitnejšie a najdrahšie nylonové pančuchy, aké sa dali zohnať na čiernom trhu.

Preplávala naspäť kanceláriou, pričom sa jej neuráčilo nikoho osloviť ani obdariť pohľadom. Pisárky pokojne mohli byť šváby. Sleč-

na Grosvenorová bola osobnou sekretárkou pána Fortescua; zlo-myseľné klebety naznačovali, že je aj čímisi viac, ale tie sa nezakla-dali na pravde. Pán Fortescue sa iba nedávno oženil druhý raz, so ženou rovnako priťažlivou ako náročnou, ktorá si vyžadovala všetku jeho pozornosť. Slečna Grosvenorová bola iba nevyhnutnou súčasťou vybavenia kancelárie nesúcej pečať okázalého prepychu.

Slečna Grosvenorová odplávala s podnosom, ktorý držala pred sebou ako rituálnu obeť. Prešla cez vnútornú kanceláriu a čakareň, kde smeli sedieť najdôležitejší klienti, cez sekretariát, jemne zaklo-pala a naostatok vstúpila do najposvätejšej zo svätýň — do pracov-ne pána Fortescua.

Bola to miestnosť kráľovských rozmerov s vyblýskanými parketa-mi, na ktorých boli tu a tam rozhodené drahé orientálne koberce, s vkusným svetlým dreveným obložením a niekoľkými mohutnými mäkkými kreslami potiahnutými svetlým semišom. Za obrovským ja-vorovým stolom, stredobodom a ohniskom pracovne, trónil šéf firmy osobne.

Pán Fortescue nevyzeral tak impozantne, ako by sa bolo hodilo k jeho okoliu, ale robil, čo sa dalo. Bol to zavalitý starší pán s ochab-nutým svalstvom a lesklou plešinou. Vo svojej londýnskej kancelárii nosil pre formu tvídový oblek voľného vidieckeho strihu. Gánil do akýchsi papierov na stole, keď k nemu vznosne ako labuť priplávala slečna Grosvenorová. Položila podnos na stôl vedľa neho, tlmeným neosobným hlasom zamrmľala: „Váš čaj, pán Fortescue,“ a vzdialila sa.

Pán Fortescue pri tomto obrade čosi zahundral.

Slečna Grosvenorová sa znovu uvelebila za stolom a pokračovala v prerušenej práci. Vybavila dva telefonáty, opravila zopár listov na-klepaných na stroji a prichystaných na podpis pána Fortescua a zdvihla drnčiaci telefón.

„Momentálne to, bohužiaľ, nie je možné,“ vyhlásila povýšene. „Pán Fortescue má poradu.“ Zložila a pozrela na hodiny. Bolo jede-násť desať.

Vzápätí cez takmer zvukotesné dvere kancelárie pána Fortescua prenikol nezvyčajný zvuk. Aj keď bol pridusený, dal sa v ňom bez akýchkoľvek pochybností rozoznať zadŕhavý agonický výkrik. Záro-veň s ním sa ohlásil sériou ťahavých, horúčkovo nástojčivých tónov

bzučiak na stole slečny Grosvenorovej, ktorá na zlomok sekundy stuhla, neschopná pohybu, a potom neisto vstala. Nečakaná situácia, ktorej musela čeliť, otriasla jej sebavedomím. Napokon zamierila k dverám kancelárie pána Fortescua, vzpriamená ako socha, zaklopala a vošla.

Výjav, ktorý sa jej naskytol, ju ešte väčšmi vyviedol z rovnováhy. Jej zamestnávateľ sediaci za stolom sa očividne zvijal v krčoch. Bol to strašný pohľad.

„Kristepane, pán Fortescue, nie je vám dobre?“ vyjachtala slečna Grosvenorová, ale hneď si uvedomila, ako hlúpo znie jej otázka. Nebolo pochýb, že pán Fortescue sa necíti dobre. Podišla k nemu. Celé telo sa mu mykalo a šklbalo v krčovitých záchvevoch a trhane zo seba vyrážal: „Čaj... čo ste... došľaka... dali do čaju... Zožeňte niekoho... rýchlo... lekára...“

Slečna Grosvenorová sa vyrútila zo šéfovej pracovne. Nebola to už namyslená plavovlasá sekretárka, ale na smrť vyľakaná, bezradná žena.

S výkrikom vrazila do pisárne. „Pán Fortescue má záchvat... umiera... Treba zavolať lekára... Vyzerá hrozne... určite má smrť na jazyku.“

Reakcie sa dostavili okamžite a rôznili sa.

Najmladšia pisárka slečna Bellová prehodila: „Ak je to padúcnica, treba mu dať do úst korok. Nemá tu niekto zátku?“

Nemal.

„V jeho veku pôjde najskôr o mŕtvicu,“ usúdila slečna Somersová.

„Musíme zohnať lekára – ihneď!“ zavelila slečna Griffithová. Jej zvyčajná pohotovosť však zlyhala, lebo za celých šestnásť rokov, čo tu pracovala, ani raz nebolo treba volať lekára. Mala vlastného lekára, ale ten býval až na Streatham Hille. Kde je tu najbližší lekár?

Nevedel to nikto. Slečna Bellová schmatla telefónny zoznam a začala hľadať lekárov pod písmenom L. Nebol to však zoznam firiem a organizácií, lekári tu neboli automaticky uvedení za sebou ako taxistružby. Ktosi navrhol nemocnicu, ale ktorá by to mala byť? „Nemôže byť hocijaká,“ nástojila slečna Somersová, „ináč neprídu. Mala by patriť pod štátnu zdravotnú starostlivosť. V okolí nejaká musí byť.“

Ktosi navrhol volať 999, ale slečna Griffithová zhrozene namietla, že na políciu predsa telefonovať nebudú, je to nezmysel. Spoločenstvo vcelku rozumných žien žijúcich v krajine, kde sú zdravotnícke služby dostupné pre každého, prejavilo poľutovaniahodnú neznalosť správneho postupu v takomto prípade. Slečna Bellová začala hľadať pohotovosť pod písmenom P. Slečna Griffithová sa ozvala: „A čo jeho osobný lekár – nejakého musí mať.“ Ktosi odbehol po súkromný adresár. Slečna Griffithová nakoniec poverila poslíčka, aby šiel zohnať lekára – akéhokoľvek, kdekoľvek. V súkromnom adresári naostatok objavila sira Edwina Sandemana na Harley Street. Slečna Grosvenorová sa zvalila na stoličku a zakvilila hlasom, v ktorom bol mayfairský prízvuk oveľa menej zreteľný ako zvyčajne: „Uvarila som čaj ako inokedy – namojušu – v čaji nemohlo byť nič škodlivé!“

„V čaji?“ Slečna Griffithová sa odmlčala s rukou na telefóne. „Prečo v čaji?“

„Vravel to on... pán Fortescue... Tvrdil, že to bolo v čaji...“

Ruka slečny Griffithovej zaváhala medzi Welbeckom a číslom 999. Slečna Bellová, mladá a plná optimizmu, vyhrkla: „Mali by sme mu dať trochu horčice a vody – aspoň zatiaľ. Nenájde sa tu niekde horčica?“

Nenašla sa.

Keď sa o chvíľu nato stretol vo výfahu doktor Isaacs z Bethnal Greenu so sirom Edwinom Sandemanom, pred budovou zastavili dve sanitky. Telefón a poslíček urobili svoje.

2

Inšpektor Neele trónil za veľkým javorovým stolom vo svätyni pána Fortescua. Jeden z jeho podriadených sa nenápadne usadil pri dverách so zápisníkom v ruke.

Inšpektor Neele bol rázny chlap vojenského vystupovania s vlnistými vlasmi začesanými z trochu nízkeho čela dozadu. Keď vyriekol slová „rutinný postup“, tí, ktorým boli určené, si zakaždým škodoradostne pomysleli: Rutina je asi všetko, čo vieš. Náramne sa mýlili. Navzdory suchopárnemu zovňajšku bol inšpektor Neele muž s nadmieru bohatou predstavivosťou a jednou z jeho vyšetrovacích

metód bolo spridať tie najneuveriteľnejšie teórie o vine vypočúvanej osoby.

Slečna Griffithová, v ktorej inšpektorovo neomylné oko na prvý pohľad odhadlo naj dôveryhodnejšiu svedkyňu schopnú stručne zhrnúť udalosti, v dôsledku ktorých tu sedel, práve vyšla z miestnosti, keď mu podala obdivuhodne vecný opis všetkého, čo sa zbehlo predpoludním. Inšpektor Neele v duchu rad-radom prebral tri rozličné za vlasy pritiahnuté dôvody, prečo by verná seniorka z pisárne otráвила predpoludňajší čaj svojho zamestnávateľa, a nakoniec ich napospol zavrhol ako nanajvyš nepravdepodobné.

Slečnu Griffithovú si zatriedil ako osobu, ktorá: a) nepredstavuje typ vraha, b) nie je zaľúbená do svojho zamestnávateľa, c) neprejavuje známky psychickej lability, d) nebudí dojem pomstychtivej ženy. To všetko zjavne presúvalo slečnu Griffithovú zo zoznamu podozrivých medzi zdroje spoľahlivých informácií.

Inšpektor Neele pozrel na telefón. Každú chvíľu by mali volať z Nemocnice svätého Júdu.

Nedalo sa, pochopiteľne, vylúčiť, že náhla nevoľnosť pána Fortescua má prirodzenú príčinu, no doktor Isaacs z Bethnal Greenu si to nemyslel a sir Edwin Sandeman z Harley Street mu dal za pravdu.

Inšpektor Neele stlačil bzučiak šikovne umiestnený po jeho ľavej ruke a požiadal, aby mu poslali osobnú sekretárku pána Fortescua.

Slečne Grosvenorovej sa vrátila štipka predchádzajúceho seba-vedomia, ale naozaj len štipka. Vošla dnu plná obáv, vonkoncom sa neniesla ako labuť, a bez okolkov v sebaobrane vyhrkla: „Ja nie som na vine!“

Inšpektor Neele zdvorilo zamrmlal: „Naozaj?“ Ukázal na stoličku, kde zvyčajne sedávala so zápisníkom, keď ju zavolali, aby stenografovala listy, ktoré jej diktoval pán Fortescue. Teraz na ňu zdráhavo klesla a uprela vystrašený pohľad na inšpektora. Inšpektor Neele, ktorého fantázia sa pohrávala s motívmi ako zvedenie pod sľubom manželstva, vydieranie, platinová blondinka na lavici obžalovaných a podobne, nasadil upokojujúci a tak trochu nasprostastý výraz.

„V čaji nič nebolo,“ bránila sa slečna Grosvenorová. „Nemohlo v ňom nič byť.“

„Uhm,“ prikývol inšpektor Neele. „Vaše meno a adresu, prosím.“

„Grosvenorová. Irene Grosvenorová.“

„Môžete mi to hláskovať?“

„Píše sa to ako Grosvenor Square.“

„Kde bývate?“

„Rushmoor Road štrnásť, Muswell Hill.“

Inšpektor Neele spokojne prikývol. Nebude to zvedenie pod sľubom manželstva, usúdil v duchu. Nijaké hniezdočko lásky. Mravo-počestná spoločná domácnosť s rodičmi. Vydieranie neprichádza do úvahy. Ďalšia z teórií, ktorú môže vyčiaroknúť.

„Vy ste teda uvarili čaj,“ nadštrkol milo.

„Hej, ako súčasť svojich povinností. Vždy ho pripravujem.“

Inšpektor Neele s ňou pomaly a dopodrobna prebral celý ranný rituál súvisiaci s prípravou a podávaním šéfovho čaju. Šálku, tanierik a čajovú kanvičku už zabalili a poslali do príslušného oddelenia na rozbor. Teraz sa inšpektor dozvedel, že šálku, tanierik a kanvičku nemohol mať v ruke nikto okrem Irene Grosvenorovej. V spoločnej kanvici sa zahrievala voda pre celú kanceláriu a slečna Grosvenorová do nej nabrala vodu v umyvárni.

„A čo čaj?“

„Pán Fortescue pil vlastný, špeciálny čínsky čaj. Mávam ho na poličke u seba v kancelárii.“

Inšpektor Neele prikývol. Keď sa spýtal na cukor, dozvedel sa, že pán Fortescue si čaj nesladil.

Zacengal telefón. Inšpektor Neele zdvihol slúchadlo. Výraz jeho tváre sa trochu zmenil.

„Nemocnica svätého Júdu?“

Kývnutím hlavy dal slečne Grosvenorovej na vedomie, že ju prepúšťa.

Slečna Grosvenorová sa rýchlo pratala k dverám.

Inšpektor Neele pozorne počúval bezfarebný, neúčastný hlas a kreslil si ceruzkou akési záhadné znaky do rohu pijaka pred sebou.

„Zomrel teda pred piatimi minútami?“ spýtal sa a hodil okom na hodinky. Dvanásť štyridsaťtri, načarbal na pijak.

Neúčastný hlas mu oznámil, že by s ním rád hovoril doktor Bernsdorff osobne.

„Dobre,“ povedal inšpektor Neele. „Spojte ma s ním,“ čo ženu, ktorej hlas patril a ktorá si dovolila primiešať do úradného tónu určitú dávku úctivej zdvorilosti, badateľne pohoršilo.

V telefóne sa chvíľu striedalo cvakanie so bzúčaním a šumom anonymných hlasov v diaľke. Inšpektor Neele trepezlivo čakal. Potom zrazu bez výstrahy zahrnel hlboký dunivý bas, ktorý ho prinútil odťahnuť si slúchadlo niekoľko centimetrov od ucha: „Nazdar, Neele, ty starý mrcinožrút! Zasa sa hostíš na tých svojich mŕtvolách?“

Inšpektor Neele a profesor Bernsdorff z Nemocnice svätého Júdu sa zoznámili pri travičskej kauze iba čosi vyše pred rokom a zostali priateľmi.

„Počul som, že náš človek je mŕtvy, pán doktor.“

„Áno. Keď ho priviezli, nedalo sa už nič robiť.“

„A príčina smrti?“

„Odpoveď musí dať, prirodzene, pitva. Veľmi zaujímavý prípad. Naozaj pozoruhodný. Som rád, že mi ho prideliť.“

Profesionálne nadšenie v Bernsdorffovom zvučnom hlase povedalo inšpektorovi Neelovi prinajmenšom jedno. „Ako vidím, nemyslíš si, že umrel prirodzenou smrťou,“ poznamenal sucho.

„O tom nepochybuj,“ zaburácal doktor Bernsdorff. „Hovorím to, prirodzene, neoficiálne,“ dodal s náhlou obozretnosťou.

„Samozrejme, pochopiteľne. Otrávil ho?“

„S najväčšou pravdepodobnosťou. Navyše – toto naozaj neoficiálne, rozumieš, len medzi nami dvoma – bol by som ochotný stať sa čím.“

„Vážne?“

„Taxinom, kamarát. Ničím iným ako taxinom.“

„Taxinom? Jakživ som o ňom nepočul.“

„Viem. Vskutku nezvyčajné. Vzrušujúco nezvyčajné. Netvrdím, že by som si to bol všimol, keby som len pred tromi-štyrmi týždňami nebol natrafil na podobný prípad. Niekoľko detí sa hralo s bábikami na čaj o piatej – natrhali si tisové bobuľky a uvarili z nich čaj.“

„Čo nepovieš? Tisové plody?“

„Plody alebo vetvičky. Veľmi jedovaté. Taxín je, samozrejme, alkaloid. Jakživ som nepočul, že by ho bol niekto použil zámerne. Skutočne zaujímavé a nezvyčajné... Neveril by si, starký, ako sa človeku prejedia herbicidy. Taxín je pre mňa skutočne lahôdka. Samozrejme, možno sa mýlim – necituj ma, prepánajána –, ale pochybujem o tom. Určite to bude zaujímavé aj pre teba. Konečne nejaká zmena.“

„Teda podľa teba si všetci prídu na svoje. Všetci s výnimkou obe-
te.“

„Áno, s výnimkou toho úbožiaka,“ povedal bez ľútosti doktor Bernsdorff. „Mal naozaj smolu.“

„Povedal niečo pred smrťou?“

„No, jeden z vašich ľudí sedel pri ňom so zápisníkom. Bude ňa presne informovať. Raz zašomral čosi o čaji – vraj mu dali niečo do čaju v kancelárii –, ale to je, prirodzene, hlúposť.“

„Prečo?“ spýtal sa ostro inšpektor Neele, ktorý si predtým pred-
stavoval oslnivú slečnu Grosvenorovú, ako vhadzuje tisové bobuľky
do zapareného čaju, a napokon usúdil, že je to absurdné.

„Pretože jed nemohol tak rýchlo účinkovať. Prízny sa zjavili, len
čo vypil čaj, ak sa nemýlim.“

„Tak znejú výpovede.“

„No, veľmi málo jedovatých látok účinkuje tak rýchlo, okrem kya-
nidov, prirodzene – a azda čistého nikotínu...“

„Určite to nebol kyanid alebo nikotín?“

„Môj milý, vtedy by bol mŕtvy už pred príchodom sanitky. Nie, obo-
je vylučujem. Uvažoval som o strychnine, ale tie kŕče boli atypické.
Opäť len medzi nami, no stavil by som na svoju reputáciu, že ide
o taxín.“

„Kofko trvá, kým začinkuje?“

„Ako kedy. Hodinu, dve, tri? Zdalo sa, že nebožtík si rád zapap-
kal. Ak si dožičil bohaté raňajky, celý proces sa spomalil.“

„Raňajky,“ zamyslel sa inšpektor Neele. „Áno, mohli to byť raňaj-
ky.“

„Raňajky s Borgiovcami,“ veselo sa zasmial doktor Bernsdorff.
„Tak šťastný lov, kamarát.“

„Ďakujem, pán doktor. Ešte skôr ako zložíš, rád by som sa poroz-
prával so svojim seržantom.“

Opäť cvakanie, bzukot a vzdialené neznáme hlasy. Vzápäti ich vy-
striedalo fučanie a dychčanie, neodmysliteľná predohra rozhovoru
so seržantom Hayom.

„Haló?“ ozval sa nástojčivý hlas. „Prosím, pán inšpektor?“

„Tu Neele. Povedal nebohý niečo, čo by som mal vedieť?“

„Vraj to bolo v čaji. V čaji, ktorý vypil v práci. Ale lekár si to ne-
myslí...“

„Viem. Nič iné?“

„Nie, pane. Je tu však jedna čudná vec. Ten oblek, čo mal na sebe... Prehľadal som na ňom vrecká. Nič zvláštne — vreckovka, kľúče, drobné, peňaženka —, ale nakoniec som objavil čosi nezvyčajné. V pravom vrecku saka. Zrno.“

„Obilie?“

„Áno, pán inšpektor.“

„Aké obilie? Také, čo sa jedáva na raňajky? Farmárovu pýchu alebo Pšeničnú pochúťku? Raž či jačmeň?“

„Čosi také, pán inšpektor, skrátka, zrno. Vyzeralo ako raž. Bolo ho dosť veľa.“

„Hm... čudné... Nemohlo ísť o nejakú vzorku súvisiacu s obchodnými aktivitami firmy?“

„Mohlo, pán inšpektor, ale myslel som, že by som vám to mal spomenúť.“

„Urobili ste dobre, Hay.“

Inšpektor Neele zložil a chvíľku upieral zrak pred seba. Jeho metodická myseľ sa presunula z prvej fázy vyšetrovania do druhej — od podozrenia z otravy k istote, že šlo o otravu. Aj keď boli Bernsdorffove slová neoficiálne, profesor nepatril k mužom, čo sa mýlia. Rexa Fortescua otrávil a jed mu zrejme podali hodinu až tri predtým, ako sa zjavili prvé príznaky otravy. Preto kancelárskemu personálu s najväčšou pravdepodobnosťou nijaké zdravotné ťažkosti nehrozili.

Neele vstal a vošiel do pisárne, kde sa už pracovalo, i keď oči vidne pomalšie.

„Slečna Griffithová, smiem vás poprosiť ešte na chvíľku?“

„Samozrejme, pán inšpektor. Mohli by si niektoré dievčatá odskočiť na obed? Inokedy sú už o tomto čase dávno nazad. Alebo si máme dať niečo priniesť?“

„Netreba, môžu ísť. Ale musia sa hneď vrátiť.“

„Samozrejme.“

Slečna Griffithová nasledovala inšpektora do šéfovej pracovne, kde sa pokojne usadila. Z každého jej pohybu vyžarovala pohotovosť a výkonnosť.

Inšpektor Neele bez úvodu spustil: „Volali zo Svätého Júdu. Pán Fortescue zomrel o dvanásť štyridsaťtri.“

Slečna Griffithová nedala najavo prekvapenie, iba prikývla. „Obávala som sa, že je na tom veľmi zle,“ poznamenala.

Neelovi neušlo, že tá správa ju vôbec nezronila.

„Mohli by ste mi povedať niečo bližšie o jeho rodinných pomeroch?“

„Samozrejme. Už som sa pokúsila spojiť s pani Fortescuovou, ale údajne hrá niekde golf. Na obed ju doma nečakali. Nevedia presne, na ktorú ihrisko šla.“ Na vysvetlenie dodala: „Bývajú v Baydon Heathe, známom golfovom stredisku.“

Inšpektor Neele prikývol. V Baydon Heathe sa usadili zväčša londýnski boháči. Vynikajúce vlakové spojenie, iba dvadsať míľ od Londýna, a dá sa tam ľahko dostať autom aj v rannej či večernej dopravnej špičke.

„Dáte mi, prosím, presnú adresu a telefónne číslo?“

„Baydon Heath tritisícštyristo. Dom sa volá Vila pod tisolom.“

„Čože?“ Inšpektor nestihol potlačiť ostrý tón. „Hovoríte Vila pod tisolom?“

„Áno,“ odvetila slečna Griffithová s očividnou zvedavosťou, ale inšpektor Neele sa už zasa ovládal.

„Viete mi povedať niečo bližšie o rodine?“

„Pani Fortescuová je jeho druhá manželka. Je oveľa mladšia ako on. Vzali sa asi pred dvoma rokmi. Prvá pani Fortescuová dávno zomrela. Má dvoch synov a dcéru z prvého manželstva. Dcéra býva doma, a takisto aj starší syn, ktorý je spoločníkom firmy. Dnes je, bohužiaľ, služobne v severnom Anglicku. Zajtra sa má vrátiť.“

„Kedy odišiel?“

„Predvčerom.“

„Pokúšali ste sa ho zohnať?“

„Áno. Len čo pána Fortescua odviezli do nemocnice, zavolala som do hotela Midland v Manchestri, kde sa podľa mňa mohol ubytovať. Bol tam, ale zavčas rána odišiel. Myslím, že mal ísť aj do Sheffieldu a Leicesteru, no nie som si tým celkom istá. Môžem vám dať mená niekoľkých firiem v mestách, kde by sa mohol zastaviť.“

Bezpochyby praktická a dôsledná žena, hútal inšpektor, a keby niekoho zavraždila, určite by to bola urobila veľmi prakticky a dôsledne. No prinútil sa zahnať jalové úvahy a sústrediť sa na domáci front.

„Vravíte, že má aj druhého syna?“

„Áno, ale pre nezhody s otcom žije v cudzine.“

„Obaja synovia sú ženatí?“

„Áno. Pán Percival tri roky. Býva spolu s manželkou v oddelenom byte vo Vile pod tisom, ale zakrátko sa sťahujú do vlastného domu v Baydon Heathe.“

„Nepodarilo sa vám dnes ráno telefonicky spojiť s manželkou pána Percivala Fortescua?“

„Odišla na celý deň do Londýna,“ odvetila slečna Griffithová a pokračovala: „Pán Lancelot sa oženil pred necelým rokom s vdovou po lordovi Frederickovi Ansticeovi. Určite ste ju videli na fotografiách. V *Tatlerovi* – s koňmi a podobne. Aj na dostihoch,“ dodala trochu zadychčane slečna Griffithová a líca jej zružoveli. Neele, ktorý sa vždy rýchlo vedel vžiť do pocitov druhých, si uvedomil, že tento manželský zväzok zahral na jej snobskú a romantickú strunku. Aristokracia je pre slečnu Griffithovú aristokraciou a s najväčšou pravdepodobnosťou vie, že meno zosnulého lorda Fredericka Ansticea je v športových kruhoch spojené s dosť nechutnou aférou. Freddie Anstice si prestrelil lebku tesne predtým, ako dostihový výbor začal vyšetrovať beh jedného z jeho koní. Neele sa hmlisto rozpamätal na jeho manželku, dcéru akéhosi írskoho paira, predtým vydatú za letca, ktorého zabili v bitke o Anglicko.

A teraz sa podľa všetkého vydala za čiernu ovcu fortescuovskej rodiny, lebo Neele usúdil, že nezhody s otcom, ktoré s takou meravou tvárou spomenula slečna Griffithová, súvisia s nejakým odsúdenia hodným incidentom v živote mladého Lancelota Fortescua.

Lancelot Fortescue! Kde vypriadli to meno? A ako sa volá ten druhý? Percival? Kto vie, čo bola za prvá pani Fortescuová, keď vybrala také čudné krstné mená...

Pritiahol si telefón, vykrútil písmená TOL a pýtal si Baydon Heath 3 400.

Takmer vzápätí sa ozval mužský hlas: „Baydon Heath tritisícštyristo.“

„Mohol by som hovoriť s pani alebo slečnou Fortescuovou?“

„Bohužiaľ, nie sú doma.“ Neele mal dojem, že muž, ktorému hlas patrilo, si trochu uhol.

„Vy ste majordóm?“

„Tak nejako.“

„Pán Fortescue vážne ochorel.“

„Viem. Už sem volali. Ale nemôžem nič robiť. Pán Val odcestoval na sever a pani Fortescuová hrá kdesi golf. Manželka pána Vala je v Londýne, vráti sa až na večeru, a slečna Elaine si kamsi vyšla so skautkami.“

„Nie je doma niekto, s kým by som mohol hovoriť o zdravotnom stave pána Fortescua? Je to dôležité.“

„Nuž... neviem,“ zaváhal. „Je tu slečna Ramsbottomová, ale tá nechodí k telefónu. A slečna Dovová... čosi ako gazdiná.“

„Tak mi ju dajte, prosím.“

„Pokúsím sa ju zohnať.“

Inšpektor Neele počul vzdalujúce sa kroky. Bližiacie sa kroky nepočul, ale o minútku-dve sa ozvalo: „Tu Dovová.“ Hlboký rozvážny hlas s jasnou, čistou výslovnosťou. Na inšpektora Neela urobil dobrý dojem.

„Lutujem, ale musím vám oznámiť, slečna Dovová, že pán Fortescue pred chvíľou zomrel v Nemocnici svätého Júdu. Z ničoho nič mu prišlo zle v kancelárii. Potrebujem čím prv zohnať niekoho z rodiny.“

„Samozrejme, no nemám potuchy...“ Zarazila sa. Hlas sa jej nezachvel, ale bola očividne otrasená. Potom sa pozbierala. „Je to naozaj tragédia. Mali by ste sa spojiť s pánom Percivalom Fortescuom. On sa o všetko postará. Mohli by ste ho nájsť v hoteli Midland v Manchestri alebo v Grande v Leicestri. Alebo sa obráťte na firmu Shearer a Bonds v Leicestri. Telefónne číslo, žiaľbohu, nemám, ale pokiaľ viem, chcel sa tam zastaviť – azda vám povedia, kde by sa dal dnes zohnať. Pani Fortescuová príde určite na večeru a možno už na čaj. Bude to pre ňu veľký šok. Muselo to mať veľmi rýchly priebeh. Keď dnes ráno pán Fortescue odchádzal, nič mu nebolo.“

„Videli ste ho, keď odchádzal z domu?“

„Samozrejme. Čo bolo na príčine? Srdce?“

„Mal problémy so srdcom?“

„Nie... vôbec... ja aspoň nič neviem. Ale keď to bolo také náhle...“ Zmĺkla. „Voláte zo Svätého Júdu? Ste lekár?“

„Nie, slečna Dovová, nie som lekár, ale volajú nás ku každému

náhlemu úmrtiu, najmä ak zosnulý nebol dlhšie u lekára, čo je, predpokladám, prípad pána Fortescua...?“

Spýtavý tón bol takmer nebadateľný, ale mladá žena okamžite zabrala.

„Áno. Percival mu už dvakrát dohodol návštevu u lekára, no nešiel tam. Bral veci na ľahkú váhu – všetci si robili oňho starosti...“ Znovu sa odmlčala a potom sa, už opäť bodro, spýtala: „Čo mám povedať pani Fortescuovej, ak sa vráti predtým, ako prídete?“

Tá sa nestráti, ocenil ju v duchu inšpektor Neele a odvetil: „Povedzte jej, že v prípade náhlej smrti je našou povinnosťou čo-to si overiť. Položiť zopár bežných otázok.“ Zložil.

3

Inšpektor Neele odtisol telefón a zapichol oči do slečny Griffithovej. „Takže rodine v poslednom čase robil starosti,“ poznamenal. „Chceli, aby šiel k lekárovi. Nespomínali ste mi to.“

„Nezišlo mi to na um,“ odvetila slečna Griffithová a dodala: „Nikdy sa mi nezdal vážne chorý, iba akýsi...“

„Aký...?“

„Iba trochu nesvoj. Akoby to nebol on. Správal sa ináč.“

„Akoby sa niečoho obával?“

„Naopak, obávali sme sa my.“

Inšpektor Neele trpezlivo čakal.

„Neviem, ako to vyjadriť,“ zamyslela sa slečna Griffithová. „Začal byť náladový. Občas dostal záchvat bujarej veselosti. Musím priznať, že raz či dva razy som usúdila, že si uhol... Vyťahoval sa a rozprával neveriteľné historky, ktoré sa nemohli zakladať na pravde. Väčšinu času, čo tu pracujem, bol veľmi zdržanlivý, pokiaľ išlo o jeho súkromie – nič o sebe neprezradil, chápete, ako to myslím. No v poslednom čase sa úplne zmenil, mal kopy rečí a určite... é... rozhodzoval peniaze, čo nikdy predtým nerobil. No a keď nášmu poslíčkovi zomrela stará mama a mal ísť na pohreb, pán Fortescue si ho zavolať, dal mu päťlibrovú bankovku so slovami, aby ju stavil na druhého favorita, a hurónsky sa rozrehotal. Skrátka, nebol to on. To je všetko, čo viem.“

„Mali ste dojem, že sa na niečo chystá?“

„Ani nie. Skôr akoby sa tešil na niečo príjemne vzrušujúce.“

„Napríklad na výhodný obchod?“

Tentoraz sa dočkal súhlasu. „Áno, to je výstižnejšie. Akoby mu prestalo záležať na všedných veciach. Bol vzrušený. Chodili za ním veľmi čudní ľudia. Nikoho z nich som nepoznala. Pána Percivala to strašne znepokojovalo.“

„Teda on si robil starosti.“

„Áno. Pán Percival sa odjakživa tešil otcovej dôvere. Otec sa naňho najväčšmi spoliehal. Ale v poslednom čase...“

„V poslednom čase spolu ktovieako nevychádzali.“

„No, pán Fortescue robil veľa vecí, ktoré sa pánu Percivalovi nevideli rozumné. Pán Percival je vždy nanajvýš obozretný a uvážlivý. No otec zrazu prestal dávať na jeho rady a pána Percivala to veľmi trápilo.“

„A tak sa pohádali?“ hodil jej udičku inšpektor Neele.

„O žiadnej hádke neviem... Prirodzene, teraz si uvedomujem, že pán Fortescue nemohol byť vo svojej koži, keď tak ziapa.“

„Ziapa? Prečo?“

„Vrazil do pisárne a...“

„Počuli ste ho teda všetci.“

„É... áno. Nadával na Percivala, tupil ho a preklínal.“

„Prečo? Čo také urobil?“

„Skôr, že nič, nadával, že sa fláka... Nazval ho úbohým príštipkárskym úradníčkom, čo podaromnici derie nohavice v kancelárii. Vraj mu chýba rozhľad, nemá šajn o podnikaní vo veľkom. Povedal: Znovu zavolám domov Lancea. Stojí za desať takých, ako si ty — a dobre sa oženil. Lance má dosť rozumu, aj keď raz riskoval, že ho budú súdne stíhať... Božemôj, že som si nezahryzla do jazyka!“ Slečna Griffithová, ktorú profesionálny prístup inšpektora Neela dostal, kam nechcela, ako mnohých pred ňou, zrazu nevedela, kam sa podieť od rozpakov.

„Nič si z toho nerobte,“ chlácholil ju inšpektor Neele. „Je to minulosť.“

„Veď hej, bolo to dávno. Pán Lance bol skrátka mladý búrlivák, ktorý si poriadne neuvedomoval, čo robí.“

Inšpektor Neele sa už stretol s tým názorom a celkom s ním nesúhlasil, ale prešiel k ďalším otázkam.

„Môžete mi povedať niečo bližšie o firemnom personáli?“

Slečna Griffithová v úsilí zatlačiť do úzadia svoju indiskrétnosť ho zaplavila informáciami o jednotlivých zamestnancoch firmy. Inšpektor Neele jej poďakoval so slovami, že by sa znovu rád pohovárал so slečnou Grosvenorovou.

Detektív Waite si zastrúhal ceruzku a roztúžene poznamenal, že sa cíti ako v hoteli Ritz. Uznalivo prebehol pohľadom po mohutných ušiakoch, obrovskom písacom stole a bočnom osvetlení. „Aj títo ľudia majú vznešené mená,“ dodal. „Grosvenorová – tak sa volal akýsi vojvoda, ak sa nemýlim. Aj Fortescue znie ohromne aristokraticky.“

Inšpektor Neele sa usmial. „Jeho otec sa nevolal Fortescue. Volal sa Fontescu a prišiel odniekiaľ zo strednej Európy. Podľa mňa mu Fortescue znelo lepšie.“

Detektív Waite uprel na svojho nadriadeného pohľad vyjadrujúci posvätnú úctu. „Takže o ňom viete všetko.“

„Čosi som si overil, prv ako som sem prišiel.“

„Zrejme nebude mať záznam v trestnom registri.“

„Kdeže. Pán Fortescue sa vyznal. Mal čosi s čiernym trhom a uzavrel jeden-dva obchody prinajmenšom pochybného charakteru, ale vždy sa pohyboval v medziach zákona.“

„Chápem,“ prikývol Waite. „Nijaké neviniatko.“

„Klzký ako úhor,“ odvetil inšpektor. „Nič naňho nemáme. Daňový úrad mu dlho ide po krku, no sú naňho krátky. Nebohý pán Fortescue bol finančný génius, klobúk dolu.“

„Taký človek mohol mať nepriateľov,“ nadhodil s nádejou detektív Waite.

„Pravdaže, a nie jedného. Nezabúdajte však, že ho otrávil doma, aspoň to tak vyzerá. Pozrite, Waite, postupne sa nám črtá obraz. Stará, dobre známa schéma. Dobrý syn Percival. Zlý syn Lance – idol žien. Manželka mladšia ako manžel, nik nevie, kde práve hrá golf. Nič nové pod slnkom, no čosi tu pôsobí nanajvýš rušivo.“

„Čo?“ spýtal sa detektív Waite, keď sa zrazu otvorili dvere a dnu vplávala slečna Grosvenorová – opäť sršiaci sebavedomím, opäť oslňujúca – a zvysoka sa spýtala: „Želali ste si ma vidieť?“

„Rád by som vám položil zopár otázok o vašom zamestnávateľovi – azda by som mal povedať nebohom zamestnávateľovi.“

„Chudák,“ hlesla nepresvedčivo slečna Grosvenorová.